

Maden Mühendisleri Odası

29. Dönem Çalışma, Programı

YÖNETİM KURULUNDAN

Değerli Meslektaşlarımız,

Aşağıda ayrıntıları verilen 29. Dönem Çalışma Programının yaşama geçmesi ancak üyelerin aktif desteği ile olanaklıdır. Bu nedenle üyelerimizden bu programı eleştirel bir anlayışla irdelemelerini, görüşlerini çeşitli yollardan bizlere ulaştırmalarını dileriz. Daha önce Odamızda iki kez tartışmaya sunulan program, bu tartışmalardan güçlenerek çıktı. Benzer eleştiriler programı daha da iyiye götürecektir, uygulanabilirliğini arttıracaktır.

Diğer önemli bir nokta da, eleştiriden öte, çalışmalara bizzat katılma sorumluluğudur. Program, bir çok komisyon ve kurulun oluşmasını öngörmektedir. Çok çeşitli alanlarda uzmanlaşmış kadroların bilgi ve çabasını bir araya getirmek gerekmektedir. Böyle bir çabanın tüm üyelerden gönüllü olarak geleceğine inanıyoruz. Ancak gönüllü ve birazda disiplinli bir çaba bu programın yaşama geçmesini sağlar. Öyle inanıyoruzki, fiili katkılarını koymak, komisyon ve kurullarda çalışmak isteyen üyeler Odaya ne kadar çok sayıda başvurursa. Odamızın bulunduğu çizgi daha da ileriye götürülecek, ulaşılan noktalar hepimizin ortak başarıları olacaktır.

Çalışma Programına eleştirilerinizi ve gönüllü çalışma başvurularınızı bekliyoruz.

Saygılarımızla,

29. DÖNEM ÇALIŞMA PROGRAMI

Oda Yönetim Kurulu Genel Kurul'dan iki yıl süreyle görev ve sorumluluk aldığında, genel hatları ile bir çalışma programına sahip bulunmaktaydı. Ancak aradan geçen kısa sürede yapılan yoğun çalışmalar sonucu, çalışma programı özünde değişiklik olmaksızın, tek tek alt konular halinde geliştirilmiş ve yapılması düşünülen bu çalışmaları yürütecek çalışma grupları oluşturulmuştur. Bu grupların çalışma yöntem ve organizasyonlarının belirlenmesinde konuların içeriği ve Odamızın özellikleri gözönünde bulundurulmuş ve Odamızın bugünkü düzeyinden daha ileriye götürülmesi olması gerekene ulaşılabilmesi hedeflenmiştir.

Bu nasıl olacaktır? Kuşkusuz Yönetim Kurulu'nun üyelerle olan organik bağlarından kaynaklanacak bir dinamizm içinde gerçekleşecektir. Üye tabanının doğru özlemlerini, dileklerini yaşama geçirme çabası Yönetim Kurulu'nun ana ilkesidir. Bu nedenle programa geçmeden bir kavramı açıklamakta yarar vardır. Oda Yönetim Kurulu gerek üyelerinin istemlerini daha iyi algılamak, daha tutarlı ve sağlam ilişkiler kurabilmek, gerekse faaliyetlerini duyurarak üyelerle birlikte çalışmalarının sağlıklı bir irdelemesini yapabilmek için elindeki olanaklardan en iyi şekilde yararlanacaktır. Bu anlamda Odo Organlarını deneyimli meslektaşlardan oluşturmuştur. Güvenle baktığımız ve çalışmaları başarıya ulaştıracağına inandığımız bu organlar, üyeler ile yönetim arasında bir köprü olacaktır.

Çalışma Programı kuşkusuz Oda Yönetiminin iki yılda yapacağı, diğer bir deyişle yapmayı düşündüğü çalışmaların tümünün zamanına bağlı bir dizidir. Burada üzerinde durulması gereken iki önemli nokta vardır. Bunlardan biri; programa bağlanan çalışmaların niteliğinin mümkün olan en üst düzeyde tutulması zorunluluğudur. Bunun için Oda Yönetimi tüm yeteneğini kullanırken, üye kitlelerinin de sürekli katkı ve eleştirileri ile yol göstermesi gerekmektedir. Ancak bu katkı ve eleştirilerin verimli olmasını sağlamak yine yönetimin asli görevidir. Bir diğer önemli nokta ise; program kapsamında şu an görünmeyen ancak ilerde gündeme gelecek olaylarla ilgili çalışmaların gerekebileceğidir. Örneğin iş kazalarına ait bir panel çalışması, ocak yangınları, şev açılarını belirleyen tekniklerin değerlendirilmesi, ya da rezerv standardizasyonu gibi konularda zaman içinde program dışı ivedi faaliyetler gerekebilir. Bu nedenle, Çalışma Programının özünde böylesi gereksinimleri karşılayacak bir esneklik varolmalıdır. Yapılan programda bu esnekliğin sağlandığı kanısındayız.

Çalışma Programı mesleğin ve meslektaşlarımızın konum ve sorunlarından doğmuştur. En genel biçimde programı üç ana başlık altında toplamak mümkündür:

1. Ekonomik, Mesleki ve Demokratik Sorunlara İlişkin Çalışmalar
2. Madencilik Sektörüne İlişkin Çalışmalar
3. Örgütlenmeye İlişkin Çalışmalar

Özünde birbiriyle sıkı sıkıya ilişkili olan bu konuları önce başlıklar altında açıklamak, daha sonra da bunların belirleyici olanlarını zamana dayalı olarak ayrıntılı olarak açıklamak daha yararlı olacaktır.

1. EKONOMİK, MESLEKİ VE DEMOKRATİK SORUNLARA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Amaç :

Üyelerimizin ağırlaşan yaşam ve çalışma koşulları karşısında ekonomik ve sosyal hakları korunmaya çalışılacaktır.

Somut Çalışmalar :

- 1.1. İşsizlik sorunu, boyutları ve sektörel öneriler,
- 1.2. Yeraltı vergi bağımsızlığı,
- 1.3. Özel hizmet tazminatı, yan ödeme, vs.,
- 1.4. Lojman sorunu,
- 1.5. Vardiya ödeneği,
- 1.6. Meslektaşlarımızın gerek meslek içinde, gerekse diğer branşlarla olan ilişkileri, yetki ve sorumlulukları,
- 1.7. Meslektaşlarımızın mesleğimizin doğrudan kapsam ve yönetiminde olan işyerlerinde istihdamı konusunda son yıllarda gözlenen olumsuz gelişmelere ilişkin çalışmalar
- 1.8. Meslek sigortası,
- 1.9. Yıpranma zammı.,

2. MADENCİLİK SEKTÖRÜNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Amaç :

Sektörün sorunları ve bunların çözüm yolları ortaya koyularak madencilik teknolojisinin geliştirilmesine ışık tutucu çalışmalar yapılacaktır. Madencilik ve Jeofizik eğitimi ele alınarak bu dalda verilen eğitimin nitel gelişimini sağlayacak öneriler geliştirilmeye çalışılacaktır.

Somut Çalışmalar :

- 2.1. Maden Mevzuatı çalışmaları,
- 2.2. Eğitim çalışmaları,
- 2.3. Genel madencilik teknolojisi,
- 2.4. Arama aşamasında Jeofiziksel uygulamaların konum ve gelişimi,
- 2.5. Madencilik sektöründeki kuruluşları izleme çalışmaları,
- 2.6. Beşinci Planda Madencilik Sektörü,
- 2.7. Madencilik Dergisi ve diğer yayınlar,
- 2.8. Teknik gezi ve toplantılar,
- 2.9. Teknik kongreler,

- 2.10. Panel, seminer ve sempozyumlar,
- 2.11. Madencilik envanteri ve rehberi,

3. ÖRGÜTLENMEYE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Amaç :

Oda çalışmaları en geniş üye tabanına yaygınlaştırılacak ve üye tabanının istemlerinin yönetime aktarılması sağlanacaktır.

Somut Çalışmalar :

- 3.1. T.M.M.O.B. ile ortak çalışmalar,
- 3.2. Şube ile ortak çalışmalar,
- 3.3. İş yerleri ile olan ilişkiler (Bölge, il, işyeri temsilcilikleri),
- 3.4. Basın-Yayın kuruluşları ile ilişkiler,

İŞSİZLİK SORUNU

Günümüzde mesleki sorunlarımızın başında işsizlik ve işi olanların bu mesleğe özgün sorunları gelmektedir. Burada işsizlik sorununun nedenleri ve çözüm yolları genel olarak ortaya konmaya çalışılacaktır.

Ülkemizde Maden ve Jeofizik Mühendisliğinde işsizliğe neden olan ya da olabilecek konular şöyle sıralanabilir.

1. Bu dallarda eğitim veren okulların öğrenci kontenjanlarının, dolayısıyla mezunlarının-görünürde-ülke ihtiyacından fazla olması... (Bu konuda elde kesin veriler yoktur. Onun için-olabilecek neden olarak sayılabilir).
2. Bu dallarda faaliyet gösteren kamu ve özel sektöre ait kuruluşların ihtiyaçları olduğu halde yeten kadar Maden ve Jeofizik Mühendisi istihdam etmemeleri.
3. Ülkemizde bazı alanlarda gerek Maden ve gerekse Jeofizik Mühendislerinin görev, yetki ve sorumluluklarının bilimsel ve hukuksal düzeyde belirlenmemiş olması.
4. Bazı kamu ve özel sektör kuruluşlarının Maden ve Jeofizik Mühendisi istihdam edilmesi gereken kadro ve görevlerde başka mesleklerden mühendisleri istihdam etmeleri.
5. Hükümetlerin yeni kamu personeli alımı konusunda uyguladığı kısıtlamaların ivedi ihtiyaçlar olmasına karşın Maden ve Jeofizik Mühendisleri için de katı bir şekilde uygulanması.
6. Son yıllarda madencilik alanındaki yatırımlarda önemli oranlarda kısıntıya gidilmiş olması.

Somut Çalışmalar

Sayılan işsizlik nedenlerinin hangilerinin ne oranda etkili olduklarının ayrıntılı bir şekilde araştırılması gerekir. Bu araştırmalar sonucunda üniversiteler, hükümet, kamu ve özel sektör kuruluşları ve üyeler düzeyinde konunun işlenmesi ve çözümü konusunda her organın kendisine düşeni yapmasını sağlamak için elden gelenin yapılması gerekecektir.

Ancak bu konudaki ilişkilerin nasıl sağlanacağı ve çalışma şekli, çözüme gitmede en önemli etken olacaktır.

Bu nedenle yukarıda sıralanan işsizlik nedenlerini bilen ve bu konularla ilgili üyelerden oluşan bir komisyonun kurulması ve çalışmaların organizasyon ve uygulamasının bu komisyona yaptırılması gerekir.

Komisyonun yapabileceği çalışmalar yukardaki nedenlerden hareketle şöyle sıralanabilir.

1. Ülkemizdeki madencilik çalışmalarının en yoğun olduğu (kömür, demir, krom, alüminyum, boraks, bakır, manyezit ve diğer) işletmelerin şu andaki kurulu kapasiteleri (üretim) ve fiili kapasitelerinin saptanması gerekir. Bunun için dünya standartları ile karşılaştırma yapmak yerinde olur.* Ayrıca bugünkü okulların yakın gelecekte verecekleri mezun sayısının Üniversitelerden araştırılması gerektir. Bunların sonucunda mevcutlar (mesleki faaliyeti sürdüren) ve gereksinimler yıllara göre belirlenebilir. Üniversitelerin bunları gözönünde bulundurarak öğrenci kontenjanlarını ayarlamaları önerilebilir.

2. Madencilikte faaliyet gösteren kurumların gerçek ve kadrosal gereksinmelerinin belirlenmesi gerekir. Bunlar saptandığı takdirde kurumlara-hiç değilse alabilecekleri en az sayıdaki eleman için-önerilerde bulunulabilir.

3. Bazı alanlarda Maden ve Jeofizik Mühendislerinin görev, yetki ve sorumlulukları konusunda çıkartılmış kanun, tüzük ve yönetmeliklerin derlenmesi ve bunların eksiklerinin tesbiti gerekir.

4. Bu tür kurumlardaki istihdamların (mesleki yönden) incelenmesi gerekir. Ancak yukarıdaki madde amaca uygun şekilde çözümlendikten sonra, bu konuda girişimlerde bulunulabilir.

Organizasyon

Bu konudaki çalışmalar iki alt komisyon ve bir üst komisyon eliyle yürütülecektir.

1. Alt Komisyon

1. İşletmelerin şu andaki kurulu kapasitelerini ve fiili kapasitelerini (üretim) saptayacak.

2. Kurumların gerçek ve kadrosal Maden ve Jeofizik Mühendis gereksinimlerini belirleyecek.

3. Kurumlardaki istihdamları inceleyecek.

4. Kurumların 1970 yılından buyana aldıkları Maden ve Jeofizik Mühendisi sayısını saptayacak.

2. Alî Komisyon

1. Okulların 1970 yılından buyana verdikleri mezun sayısını saptayacak.

i*) Son birkaç yılın Maden ve Jeofizik mühendisi mezun sayısı ve kurumların aynı devrede aldıkları mühendis sayısının saptanması gereklidir.

2. Okulların yakın gelecekte verecekleri mezun sayısını saptayacak.
3. 1970 yılından buyana madencilik alanında yapılan yatırımları saptayacak.
4. Yurt dışına giden meslektaşlarımızın sayıları ve yaptıkları görev hakkında bilgi toplayacak.

Üst Komisyon

1. Alt Komisyonların saptadığı; işletmelerin şu andaki kapasiteleri ve fiili kapasiteleri, ayrıca okullarımızın yakın gelecekte verecekleri mezun sayısına dayanarak; bugünkü mevcutları (mesleki faaliyeti sürdüren) ve gereksinimleri yıllara göre belirleyecek.
2. Kurumların gerçek ve kadrosal Maden ve Jeofizik Mühendisi gereksinimlerine dayanarak; kurumların alabilecekleri en az mühendis sayısını belirleyecek.
3. Kurumlardaki (mesleki yönden) istihdamlara dayanarak, Maden ve Jeofizik Mühendisi yerine çalıştırılan diğer meslekten kişilerin sayılarını belirleyecek.
4. 1970 yılından buyana yapılan yatırımlarda ne kadar Maden ve Jeofizik Mühendisi görevlendirildiğini belirleyecek.
5. Okulların 1970 yılından buyana verdikleri mezun sayısı ve kurumların aynı senede aldıkları mühendis sayısına dayanarak yıllara göre ikisinin oranlamasını yapacak.

MADEN YASASI ÜZERİNDE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

1. Amaç

Günümüzde Ülkemizin maden mevzuatını inceleyecek olursak; taşocağı maddelerinin 1 Rebiulelvel 1319 tarihli nizamname ile, Zonguldak Taşkömürlerinin 8 Muharrem 1340 tarihli Havza-i Fahmiye Kanunu uyarınca, içmeye ve yıkanmaya mahsus şifalı suların Osmanlı İmparatorluğu döneminde verilen tapu kayıtları ve 40-60 yıl evvel çıkarılan yasalara göre, 6309 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinden sonra bu kanun kapsamına alınan işletme imtiyazlarının padişah fermanlarına dayanarak işletilmekte olduğu görülmektedir.

Bunların yanında 60-80 yıl evvel çıkarılmış bulunan diğer kanun, nizamname ve tüzükler halen yürürlükte. Medeni Kanun madenlerimizi halen arzın mülkiyetine tabi olarak görmektedir. Madencilik sektörü ile ilgili olarak çevre kirliliğini önleyecek herhangi bir yasa mevcut değildir.

Ülkemiz doğal kaynaklarından olan madenlerimizin halk yararına en iyi bir biçimde değerlendirilebilmesi için, madenlerle ilgili mevzuatın tek tek ele alınması ve günümüz koşullarına göre yeniden düzenlenmesi amacıyla Odamızca yapılması gerekenler aşağıda sıralanmıştır.

a) Mevcut maden mevzuatının işleyişini derinliğine incelemek, günümüze kadar olan gelişimini kısaca tanıtmak ve aksaklıklarını ortaya koymak üzere özel bir sayı hazırlamak, yürürlükte bulunan tüm yasa tüzük ve yönetmelikleri Odamız üyelerinin yararlanmasına hazır bulundurmak.

b) Madenlerimiz, şifalı sıcak soğuk sular, tuz, göl suları ve jeotermal kaynakların işletilmesi ile ilgili tüm kanun tüzük ve yönetmeliklerin birleştirilerek yeniden düzenlenmesi amacıyla her türlü gerekli faaliyette bulunmak, mevcut durum hakkındaki istatistik bilgileri derlemek ve bu konuda yapılan çalışmalarını her aşamada dergi aracılığıyla üyelerimize duyurmak.

c) Bundan sonra çıkacak olan yasa, tüzük ve yönetmelikler ile değişikliklerinin ayrıca her yıl düzenlenen devlet hakkı tarifelerinin Odamız tarafından kitap şeklinde ya da dergi eki olarak bastırılması.

2. Yöntem ve Organizasyon

Yukarıda sayılan faaliyetler; ilgili makamlardan bilgi alınması, dizi toplantılar yapılması, gerektiğinde panel düzenlenmesi vb. suretiyle, Oda Yönetim Kurulu üyelerinden en az birinin bulunduğu bir komisyon tarafından yürütülecektir.

3. Zamanlama

Komisyon, yılın 4., 8. ve 12. aylarında faaliyetlerini, Yönetim Kuruluna bir rapor halinde bildirecektir. Özel sayının 1984 yılsonunda programlanmıştır. Maden Yasası ile ilgili mevzuat ve evvelce çıkarılmış yayınlar, makaleler Temmuz 1984 içerisinde Oda Kütüphanesinde ayrılan bölümünde hazır olarak bulundurulacaktır. Diğer çalışmalar iki yıllık çalışma dönemi boyunca sürdürülecektir.

4. Sonuç

Bu çalışmalar sonucunda Odamız üyelerinin bu konudaki eksiklikleri giderilecek, maden mevzuatının yeniden düzenlenmesinin hızlandırılması sağlanmaya çalışılmış olacaktır.

MADENCİLİK SEKTÖRÜNDEKİ KURUŞLARIN İZLENMESİ

1. Amaç

Hemen hepimiz sektördeki kuruluşların bir kısmı hakkında bazı genel bilgilere sahibiz. Bilmediğimiz kuruluşlar hakkında da bu bilgileri edinmek çok zor olmasa gerek. Ancak gerek kamu gerek özel kuruluşlar için ilk elde edilecek kaba bilgiler pek bir anlam taşımamaktadır. Madencilik sektörünü tanımak, sektördeki kuruluşları ayrıntıda bilmekle olabilmektedir. Bir kamu kuruluşu için; yapısı, yatırım hacminin boyutları, istihdam kapasitesi ve oluşturduğu katma değer zaman boyutu içinde bilinmelidir. Hangi projelerle uğraşmaktadır, hangi işleri hangi teknoloji ile yapmaktadır? Üretim faaliyetleri nelerdir? Toplumdaki ya da sektördeki etkenliği nedir?

Teşkilat şeması nedir? Bu şemada üyelerimizin yer ve fonksiyonları nelerdir?

Özel sektördeki kuruluşları da bu ölçülere yakın tanımak, bilmek zorundayız. İş hacmi, istihdam kapasitesi, oluşturduğu katma değer, ülke ekonomisine katkısını bilmek öğrenmek zorundayız.

Özet olarak sektör kuruluşlarının tam analizi ve kuruluşların gerek sektöre gerek ekonomiye gerekse mesleğe katkılarının incelenmesi ve ortaya çıkarılması bir gereklilik olarak ortada durmaktadır.

2.- Yöntem

Kamu kuruluşları hakkında derlenecek bilgiler için yararlanacak kaynaklar şöyle sıralanabilir:

1. D.P.T. Yıllık Projeler yayını,
2. Kuruluşların yıllık iş programları,
3. Kuruluşların yayınladığı broşür, kitap ve dergiler,
4. D.İ.E. yayınları,
5. Kuruluşların yayınladıkları faaliyet raporları ve bilançolar,
6. D.P.T. nin üçer aylık dönem raporları,
7. Kuruluşların yayınladıkları özel sayı, dergiler ve diğer yayınlar,
8. Maden Dairesindeki açık bilgiler.

Özel kuruluşlar içinde onların tanıtma broşürleri, Maden Dairesindeki açık bilgiler, Maden İhracatçılar Birliğindeki açık bilgiler, D.İ.E. yayınları v.b. kaynaklar yardımcı olacaktır.

Burada adı geçen bilgiler belli bir yıldan bu yana derlenmeye çalışılacaktır. Derlenen bilgilerle, tutarlı bir analiz yapılma yoluna gidilecektir.

Kamu Kuruluşları proje bazında çalıştığından önemli projelerin takibi de bu çalışma kapsamında yürütülecektir.

3. Zamanlama

Çalışma Temmuz 1984 ayında başlayacaktır. Oluşturulacak her alt kurul üç ayda bir raporunu koordinatöre verecek ve raporların toplanmasından sonra en geç bir hafta sonra koordinatör raporunu Yönetim Kuruluna sunacaktır.

Bunun dışında çalışma sürekli dir. Dönem sonu Yönetim Kurulu derlediği tüm bilgileri yeni Yönetim Kurulu'na devredecektir.

4. Organizasyon

Bir Yönetim Kurulu üyesi Koordinatör olarak yönetirn kurulunca atanacak ve koordinatör kuruluş sayısı kadar alt komisyon oluşturacaktır. Her komisyonda incelenen kuruluşta görevli olan en az bir üye bulunacaktır. Her alt komisyon bir başkan seçerek ve her üç ayda bir komisyonlar faaliyetlerini rapor halinde koordinatöre vereceklerdir.

!>'-lt

5. Sonuç

Yönetim Kurulu; sektördeki kurumlar hakkında toplanan bilgileri derleyecek gerektiğinde değerlendirecektir. Büyük projeler izlenecek ve gerektiğinde yayımlanarak üyelere bilgi verilecektir,

MADENCİLİK TEKNOLOJİSİ

1. Amaç

Ülkemizdeki madencilik teknolojisinin gelişimini kavramak amacıyla çağdaş madencilik teknolojisi incelenecek, Türkiye'de varolan teknolojiyle karşılaştırılarak irdelenecek ve olması gereken ortaya çıkarılacaktır. Buna koşul olarak günümüzde yaygınlaşma eğilimi gösteren yabancı sermaye yatırımlarının getirdiği teknolojiler de ülkemiz çıkarları doğrultusunda titizlikle irdelenecektir.

2. Yöntem ve Organizasyon

Konu tüm maden üretim alanını kapsadığından madencilik teknolojisi dört ayrı birimde, aşağıdaki başlıklar altında incelenecektir.

- a — Aramalar, Fizibilite ve Projelendirme,
- b — Yeraltı İşletmeleri,
- c — Açık İşletmeler,
- d — Cevher Zenginleştirme.

Bu birimler üçer kişilik uzmanlar grubundan oluşacaktır. Her birim öncelikle kendi konusuyla ilgili kuruluşların üretim birimlerinin güncel durumlarını ortaya çıkaracak çalışmaları yapacaktır. Bunu mevcut, değişik aşamalarındaki çağdaş teknolojiler ile karşılaştırma yapılarak elde edilen sonuçlar yayınlanabilir duruma getirilecektir.

3. Zamanlama

Grupların oluşumu 31 Ağustos 1984'e kadar tamamlanacak ve çalışmalara Eylül 1984'de başlanacaktır. Her üç aylık dönem sonunda derlenen bilgiler ve çıkarılan sonuçlar Yönetim Kurulu'na rapor edilecek ya da yayımlanacaktır.

TEKNİK GEZİ VE TOPLANTILAR

1. Amaç

- a — Üyeler arasında teknik bilgi alış verişini ve iletişimini sağlamak,
- b — Mevcut Oda işlevini, olması gereken düzeye getirmek için çalışmalar yapmak ve çalışmalara yeni kadrolar katmak,
- c — Üyelerin ülke madenciliğini daha iyi tanımlarına olanak hazırlamak.